



НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА
Јануар 2018.**

Београд, фебруар 2018.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму инфлационог таргетирања. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од децембра 2014, за Народну банку Србије, спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора, привреде и синдиката, према резултатима јануарске анкете агенције Ипсос, наставила су да се крећу у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Финансијски сектор и привреда очекују инфлацију у јануару 2019. на нивоу од 3,0%, а синдикати на нивоу од 3,45%. Истовремено, краткорочна очекивања становништва стабилна су од маја 2017. и износе 5,0%.

Инфлациона очекивања финансијског сектора за две године дана унапред износила су 3,5%, привредника: 3,0%, представника синдиката: 3,25%, а становништва: 6,0%.

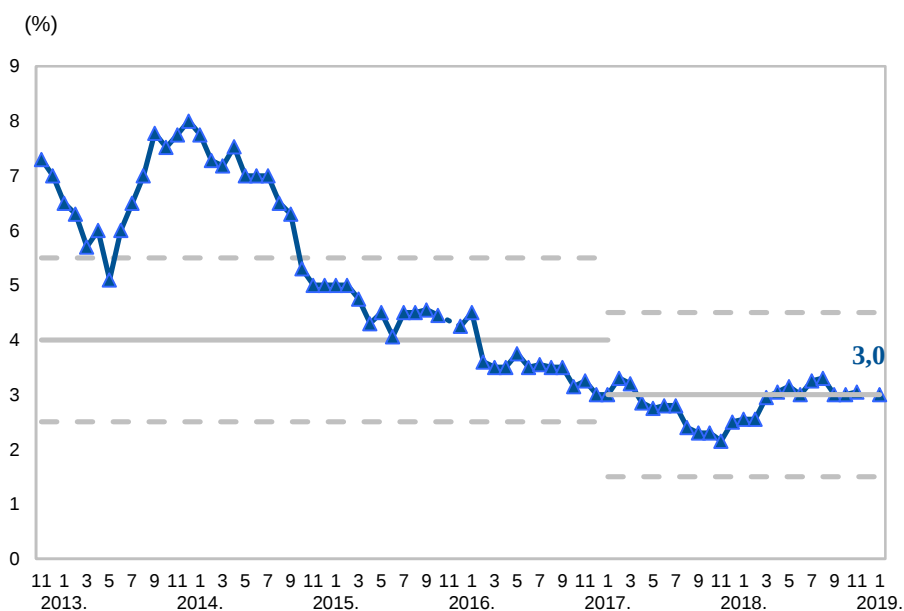
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора, према резултатима јануарске анкете агенције Ипсос, наставила су да се крећу у границама циља и **од јула 2017. налазе се на централној вредности циља Народне банке Србије**. Према фебруарској анкети агенције Блумберг, финансијски сектор у фебруару 2019. очекује инфлацију на нивоу од 3,1% (јануар 3,2%).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) у јануару је на централној вредности циља и износи 3,0%.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора



Извор: НБС, Нинамедија, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године дана унапред) у јануару су износила 3,5% (новембар 3,1%) и у границама циља налазе се од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014).

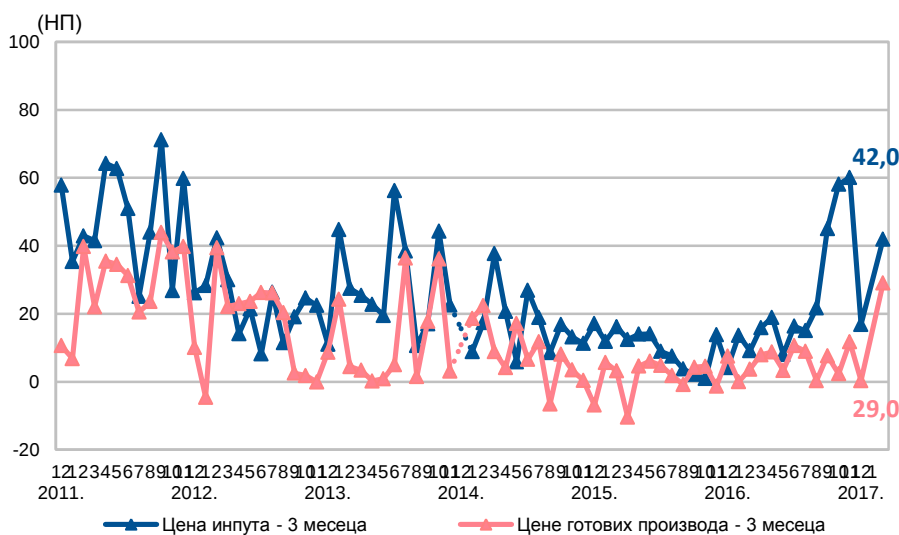
¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

Инфлациона очекивања привреде

Инфлациона очекивања привредника за годину дана унапред у јануару су остала непромењена у односу на новембар (3,0%), а за две године дана унапред такође су износила 3,0% (пад са 3,5% у новембру). Поред тога, привредници у наредном периоду очекују и побољшање пословних услова, као и раст броја запослених и инвестиција у основна средства.

Као и претходних месеци, већина привредника (71,0%) и у јануару очекивала је да ће цене њихових производа у наредна три месеца остати стабилне. Нето проценат² (НП) привредника који у наредна три месеца очекује раст цена својих производа износи 29,0% (новембар 0,3%), а у наредној години дана 46,0% (новембар 8,8%). Истовремено, НП привредника који очекује раст цена инпута у наредна три месеца износи 42,0% (новембар 16,9%). НП привредника који очекује раст цена инпута у наредној години дана нижи је него у новембру и износи 41,3% (новембар 64,3%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца



*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Нинамедија/Ипсос.

² Израчунава се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Према резултатима јануарске анкете, НП привредника од 38,4% (новембар 38,3%) очекује раст производње/промета у наредна три месеца, док раст производње/промета у наредној години дана очекује НП од 51,0% (новембар 59,1%).

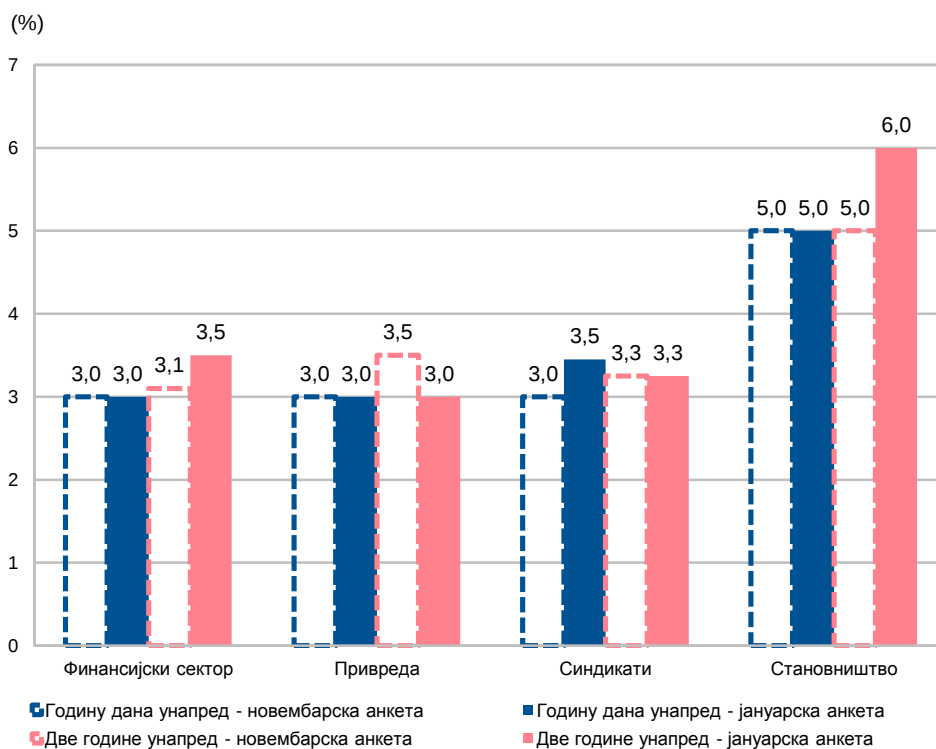
Инфлациона очекивања синдиката

Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката, према резултатима јануарске анкете агенције Ипсос, износила су 3,45% (новембар 3,0%), док су средњорочна инфлациона очекивања остала непромењена на нивоу од 3,25%. Представници синдиката у наредном периоду очекују даље поправљање радних услова и наставак добрих резултата економске политике.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати јануарске анкете агенције Ипсос показују да се краткорочна инфлациона очекивања становништва налазе на нивоу од 5,0% (стабилна од маја 2017), док су средњорочна инфлациона очекивања износила 6,0% (новембар 5,0%).

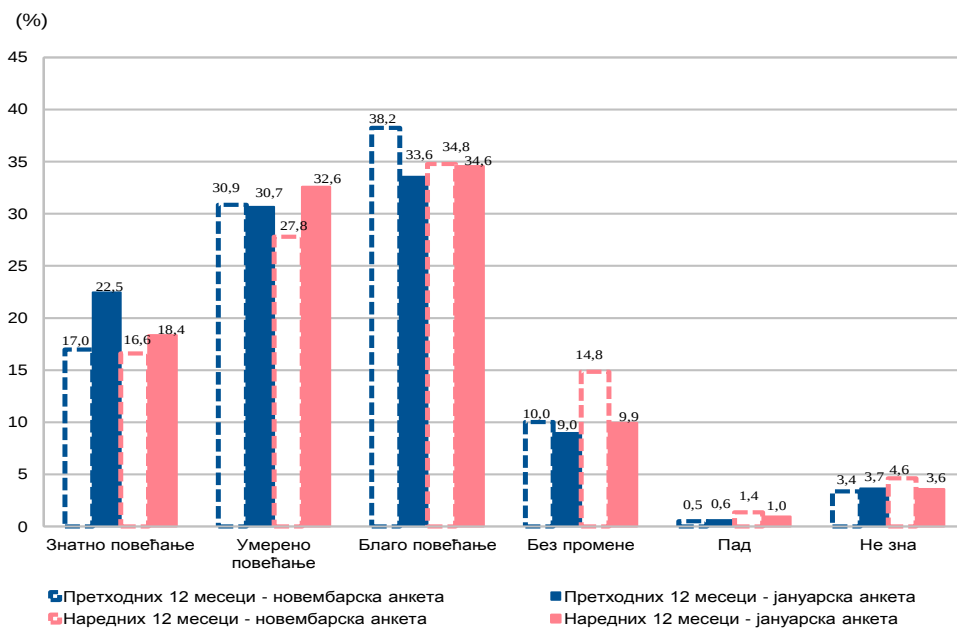
Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године дана унапред

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, у складу су с нумерички исказаном очекиваном инфлацијом и показују да и у јануару највећи број анкетираних грађана (67,2%) очекује **умерено или благо повећање цена** у наредној години дана. Истовремено, учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана у јануару износило је 18,4%. Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 9,9% и 1,0%, респективно, док се 3,6% испитаника изјаснило да не зна одговор на то питање.

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

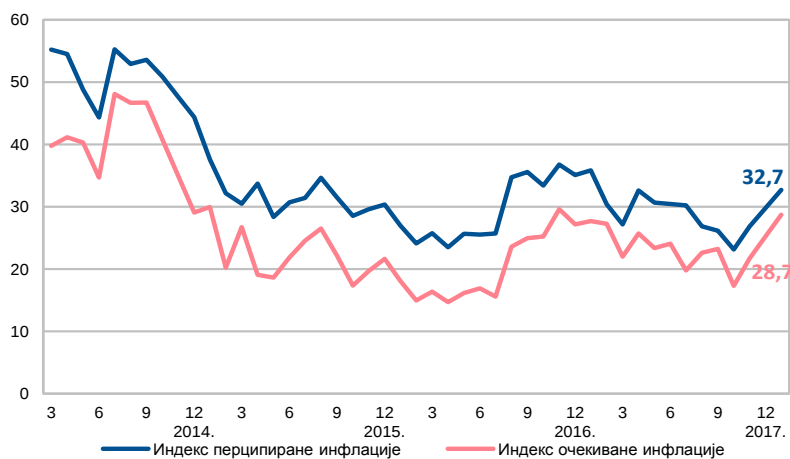
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него у претходној години дана, што се исказује вишом вредношћу индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Тако кретање последица је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци.**³

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

(у индексним поенима)



Извор: Нинамедија/Ипсос.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.